

Èuscar

Nivell bàsic

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Afirmar, negar; identificar/se; anunciar (que es dóna alguna cosa a algú, un fet quan es produeix, un fet imminent); comparar (coses, persones, fets, llocs, èpoques...); demanar i donar informació (sobre coses, llocs, persones, activitats, accions habituals, esdeveniments passats o futurs, el que ha dit algú, causes o conseqüències); descriure (característiques de coses, persones o llocs; estats de persones, objectes o llocs; canvis, percepcions, sentiments); demanar i dir a qui pertany quelcom; definir requisits; expressar coneixement o desconeixement, expressar el grau de seguretat d'un fet; demanar i expressar si es recorda una cosa o algú, evocar; demanar confirmació i confirmar, desmentir.

1.2. Opiniions, creences; hipòtesis

Expressar i demanar opinió; expressar acord i desacord, assentir i dissentir; formular hipòtesis (sobre persones, coses, sobre fets presents i futurs); predir, valorar un fet (com a fàcil o difícil, possible o impossible, necessari o innecessari, probable o improbable, obligatori o no obligatori, prohibit o permès).

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Expressar el propòsit, la intenció o la voluntat de fer alguna cosa; oferir alguna cosa/ajuda, oferir-se a fer alguna cosa, respondre a un oferiment.

1.4. Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Animar algú a fer una cosa, demanar consell, aconsellar, recomanar; alertar; concertar una cita; demanar i donar instruccions; demanar i donar permís, prohibir o denegar permís; demanar ajuda; demanar una descripció; demanar alguna cosa, demanar que algú faci alguna cosa com a favor; demanar sobre el propòsit, la intenció o la voluntat de fer una cosa; ordenar; proposar; queixar-se.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar diversió, avorriment; alegria o felicitat, il·lusió, tristesa, pena; afecte o simpatia, antipatia; aprovació, desaprovació, interès, desinterès; gust, disgust, fàstic; preferència; indiferència; dubte, ignorància, seguretat, inseguretat; esperança; sorpresa; ràbia; satisfacció, insatisfacció; estats físics, de salut o d'ànim (ansietat, dolor, alleujament...); sensacions físiques o psíquiques.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Saludar, respondre a una salutació; donar la benvinguda; presentar/-se, respondre a una presentació; acomiadar/-se; invitar, acceptar i refusar una invitació; adreçar-se a

algú, atraure l'atenció, respondre a una interpel·lació; demanar per algú, respondre quan es demana per algú; agrair, respondre a un agraïment; aprovar, desaprovar; demanar i acceptar disculpes o perdó; excusar-se, acceptar excuses; lamentar; expressar cortesia (en àpats, brindis, esternuts) i compliment; felicitar, respondre a una felicitació; interessar-se per algú/alguna cosa, respondre a mostres d'interès.

1.7. Establiment o manteniment de la comunicació

Demanar o donar informació sobre una paraula o expressió que no es coneix o que s'ha oblidat (la paraula, l'escriptura, la pronunciació, el significat, la traducció); demanar confirmació sobre la comprensió d'un enunciat; assenyalar comprensió o no comprensió d'un enunciat; demanar i donar confirmació sobre el significat d'un enunciat; demanar o donar aclariments sobre el significat o la intenció d'un enunciat, parafrasejar; demanar i donar confirmació sobre la correcció d'un enunciat; lletrejar o sol·licitar que es lletregi una paraula; repetir o sol·licitar repetició; demanar a algú que parli més a poc a poc; demanar a algú modulacions de la veu (que parli més alt o més baix).

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs, i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- L'ús de formes de tractament informal, formal i *hitanoa*.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Iniciació al reconeixement d'alguns aspectes paralingüístics i de llenguatge corporal, molt bàsics, com a suport per facilitar la comprensió de la llengua que s'aprèn.

B. Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació.

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació:

- Tipus de text i format.
- Elements dítctics que fan referència al context. Context espacial, temporal i personal.
- Registre. Identificació de la persona receptora segons el registre: formes de tractament personal informal i formal. Expressions formulàries de tracte social en contactes directes informals i formals: presentacions, salutacions / comiats, disculpes i

petició de favor. Expressions formulàries en intercanvis telefònics o epistolars informals o formals.

- Conducta interaccional. Expressió de cortesia. Preferència per l'ús del condicional en actes de compra; per aconsellar; asseveracions per expressar petició; interrogatives per indicar accions a una altra persona.

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

- Pertinència i estructuració del contingut
- Idees principals i secundàries
- Tema: contingut i enfocament; selecció de contingut rellevant. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats

1.3. Cohesió textual.

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

1.3.1. Inici del discurs

- Mecanismes iniciadors (presa de contacte, etc.). Inici de contacte telefònic. Interpel·lacions.
- Introducció del tema.
- Tematització.

1.3.2. Desenvolupament del discurs

Manteniment del tema

- Coreferència anafòrica/ catafòrica. Substitució per proformes d'elements esmentats o per esmentar en el discurs.
- El·lipsi del subjecte. El·lipsi del verb.
- Repetició.
- Reformulació. Paràfrasi i aclariments.

Expansió del tema

- Exemplificació.
- Al·lusions, referències, cites i evocacions.
- Definicions.
- Enumeració, seqüenciació temporal.
- Reforç. Precisió / matisació.
- Contrast.
- Conseqüència.
- Introducció de subtemes.

Connectors textuais: ús d'elements d'enllaç i organització del text:

- Addició.
- Contrast.
- Finalitat.
- Causa.
- Conseqüència.
- Condió.

1.3.3. Conclusió del discurs

Indicació de tancament textual i tancament textual.

- 1.3.4. Discurs oral: iniciació, manteniment i seguiment (recursos específics).
- El torn de paraula: presa, manteniment i cessió.
- Paper de les persones interlocutores.

Demostració de comprensió.
Demostració d'incomprensió.
Petició d'aclariments.
Demostrar implicació.
Petició de confirmació.
Recursos dilatoris.
Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte.
• L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.
1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

- 2.1.1. Descripcions de persones, llocs, imatges,...
- 2.1.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.
- 2.1.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.
- 2.1.4. Converses de caràcter col·loquial amb amigats, familiars i companys i companyes; a la feina/escola i a l'entorn habitual (botigues, restaurants...), en situacions de la vida quotidiana.
- 2.1.5. Converses telefòniques (breus) de caràcter social,... (situacions molt bàsiques de la vida quotidiana).

2.2. Expressió i interacció escrita.

- 2.2.1. Descripcions de persones, llocs, imatges
- 2.2.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.
- 2.2.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.
- 2.2.4. Cartes informals. Notes i postals. Missatges de correu electrònic...
- 2.2.5. Anuncis breus. Respostes a anuncis breus.
- 2.2.6. Contribució a pòsters i material de l'aula o de l'escola, revista de l'escola o grup d'oci...
- 2.2.7. Participació en xats, blogs, moodle, etc. i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC.
- 2.2.8. Escriure per comunicar o compartir opinions i també pel plaer d'escriure (o jugar amb la llengua): cançons, poemes, breus textos literaris, etc.

2.3. Comprensió oral

- 2.3.1. Documents àudio i audiovisuals (textos molt breus i senzills de situacions habituals de la vida quotidiana preparats per a la classe).

2.4. Comprensió escrita

- 2.4.1. Notes, postals, cartes sobre temes habituals de la vida quotidiana.
- 2.4.2. Fulls d'informació general o específica (turístics, d'instruccions de funcionament, sobre una institució o lloc públic (museus, biblioteques, escoles...), amb informació mèdica, sempre que estiguin escrits amb un llenguatge senzill o vagin acompanyats d'imatges que il·lustrin el text.
- 2.4.3. Programació de televisió. Cartellera d'espectacles. Horaris de transports públics i altres.
- 2.4.4. Anuncis breus sobre temes relacionats amb situacions de la vida quotidiana.
- 2.4.5. Cançons i poemes, breus i senzills, i lectures graduades.
- 2.4.6. Textos curts de diaris o revistes, sempre que el tema sigui conegut i el text estigui adaptat o es tracti de localitzar una informació específica o extreure'n una idea molt general.
- 2.4.7. Enuncis d'exercicis i d'exàmens o explicacions gramaticals.

- 2.4.8. Documents icònics (quadres, gràfics...).
- 2.4.9. Documents diversos (gràfics, d'àudio o vídeo) en suport electrònic: Internet...
- 2.5. Mediació oral i escrita
- 2.5.1. Fer d'intermediari/ària (en llengua meta, L1 o amb gestos...) a l'aula, entre el professorat i un o més companys i companyes; entre un text orals i escrits i els companys i companyes (per exemple: traducció o reformulació); i al carrer, entre persones interlocutores que no es poden entendre directament.
- 2.5.2. Fer d'intermediari/ària per a la comprensió d'avisos (orals i escrits), menús, cartells i fulletons informatius, breus i senzills.

C. Competència lingüística

1. Lèxic i aspectes semàntics

- 1.1. Repertoris lèxics i utilització adequada dels mateixos (producció i comprensió) en els contextos a que es refereixen els objectius especificats per a cada nivell.
- 1.2. Famílies lèxiques.
- 1.3. Paraules compostes i derivades.
- Derivació:
- Sufixos de derivació substantius: abstractes: *-gintza, -tza, -tasun*; agents: *-ari, -gile, -le, -tzaile*; abundància: *-kada*; eina: *-gailu*; materials: *-ki*; acció: *-keta*; lloc: *-tegi*.
  - Sufixos de derivació adjectius: abundància: *-ti, -tsu*; origen: *-(t)ar*.
- Composició:
- Substantiu + substantiu: *kafe makina, euskara saila*; verb + substantiu: *egongela, ikaskide*; composició copulativa: *aitona-amonak*
  - Adjectius: substantiu + adjectiu: *sudurluze, tripaundi*
- 1.4. Regles morfològiques bàsiques.
- Onomatopeies: *zirt-zart, blaust, dinbi-danba, di-da...*
- Mots transparents o pròxims. Falsos amics.
- Préstecs i mots d'origen estranger.
- Frases fetes, dites i refranys.

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

- 2.1.1. Tipus de substantius: Distinció animat/inanimat, comptable/incomptable, comú/propri.
- 2.1.2. Morfologia del substantiu: gènere.
- 2.1.3. El sintagma nominal: formació, ordre dels elements, i elements imprescindibles i facultatius.

2.2. Els determinants

2.2.1. Articles

- *-a, -ak*.
- Article de proximitat *-ok*.
- Distinció *-a / bat*.

2.2.2. Demonstratius

- Declinació en singular i plural (formes més freqüents).
- Intensius *-xe (hauxe, horixe, huraxe)* i *ber- (bera, berak...)*.

2.2.3. Quantificadors

- Numerals: ordinals i cardinals, mides i quantitats i expressions numerals (*hamar bat, bizpahiru, hiruzpalau...*).

- Indefinits: *batzuk, asko, gutxi, nahiko, pilo bat, pixka bat, dexente...*

- Generals: *guzti, dena, oso*.

2.2.4. Determinants indefinits: *zer, zein, beste*.

2.3. Els pronoms

2.3.1. Els pronoms personals

2.3.2. Els indefinits

- Interrogatius: *nor, zer, zein*.

- Derivats dels interrogatius: *norbait, zerbait, inor, ezer, zer edo zer*.

2.3.3. El pronom *beste*.

2.4. L'adjectiu

2.4.1. *Izenlaguna*:

- Sufix *-ko*: element del SN + *-ko* (*ehun metroko etxea*) i SAdv. + *-ko* (*egurrezko etxea*).

- Sufix *-(r)en*: *irakasleen gela*.

2.4.2. Morfologia de l'adjectiu

- Expressió de grau: graduadors autònoms (*oso, samar, nahiko, batere, izugarri*) i duplicació (*txiki-txikia, zahar-zaharra...*).

- Expressió de la comparació: sufixos *-ago, -en, -egi* i partícula *hain*.

2.4.3. Posició de l'adjectiu dins del sintagma.

2.4.4. L'aposició especificativa: *Udaberri pintxo*

2.5. El verb

2.5.1. Tipus de verbs

- *Nor* i *nork*.

- Sintètics i perifràstics.

2.5.2. Formes no personals

- La nominalització: *-t(z)ea* (Adj. + *izan; gustatu; kostatu*) i *-t(z)en* (*jakin, hasi, saiatu, utzi*).

2.5.3. Formes personals: temps i aspecte

- L'aspecte: *-tu, -t(z)en, -ko*.

- Verbs sintètics.

Nor: *izan, egon, ibili, joan, etorri*. Indicatiu, present i passat.

Nor-nork (*nor*: 3a persona): *ukan, eduki, jakin*. Indicatiu, present i passat.

Nor-nori-nork. Imperatiu: *emadazu, esaiozu, galdeiozu*.

- Verbs perifràstics

Nor: Indicatiu, present i passat; imperatiu (2a persona).

Nor-nori (*nor*: 3a persona). Indicatiu, present i passat.

Nor-nork (*nor*: 3a persona). Indicatiu, present, passat i imperatiu (2na persona).

Nor-nori-nork. Indicatiu present. Formes més freqüents.

2.5.4. Modalitat (perífrasis verbals)

- *Ari izan, ahal izan, ezin izan, behar izan, nahi izan*. Present i passat.

2.5.5. Locucions verbals

- Nom + *egin*: *hitz egin, lo egin...*

2.5.6. Construccions impersonals: *egin behar da, ezin da erre, esaten dute...*

2.5.7. Partícules verbals: *al, ote, omen...*

2.6. Els adverbis

2.6.1. Tipus d'adverbis

- Adverbis de temps: *lehen, bart, orain, beti, inoiz ez...*; expressió de freqüència (*larunbat goizetan, tarteka, askotan; astein behin, urtean bi aldiz...*; *urtero, gauero...*)
  - Adverbis de lloc: *gertu, hurbil, urrun...*; derivats dels demostratius, neutres i intensius (*hemen, hor, han...*, *bertan...*)
  - Adverbis de manera: sufixos *-(e)la, -ki, -to, -ka, -ik* (*horrela, poliki, gaizki, binaka, bakarrik...*)
  - Adverbis de grau: *gehien, gutxien*.
  - Adverbis d'opinió: creença (*nire ustez, zure iritziz...*); certesa (*noski, jakina, dudarik gabe...*); incertesa (*agian, beharbada...*)
- 2.6.2. Locucions adverbials: *noiz behinka, muturrez aurrera, di-da...*
- 2.6.3. La posposició

Nor i partitiu: *gabe*

Noren: expressions locatives; *alde, kontra, arabera*

Nori: *buruz*

Non: *gora, behera*

Nondik: *kanpo*

2.7. La declinació

2.7.1. Els casos: gramaticals, d'espai i temps i d'altres.

2.7.2. Distinció:

Singular / plural

Noms comuns / propis

Noms animats / inanimats

La *-a* orgànica.

L'oració

2.8. L'oració simple

2.8.1. Estructura de l'oració

Ordre dels elements de l'oració. L'element inquirit *galdegaia*.

• Declarativa afirmativa i negativa i interrogativa.

• Exclamativa:

Estructures: *Zein /zer...-(e)n!* (*Zein erraza den!*); *Bai... + Adj.!* (*Bai ederra!*); *A zer nolako...!* (*A zer nolako itxura!*)...

Interjeccions i d'altres: *ene!, kontuz!, tira!, alde!, kontxo!, epa!, ezta pentsatu ere!, hor konpon!, kaka zaharra!, hori, hori!, eutsi!...*

• Imperativa: *goazen, anima zaitetze!*; sufix *-(z)eko* (*garaiz etortzeko esan du*).

2.9. L'oració composta

2.9.1. La subordinació

• Oracions subordinades substantives: *-(e)la, -t(z)eko, baietz, ezetz, (ea)...-(e)n*.

• Oracions subordinades adjectives: relatius substantivades *-(e)na*.

• Oracions subordinades adverbials: temporals (*aurretik, baino lehen, eta gero, ondoren, bezain laster, -(e)nean, arte*); condicionals (*ba-*); causals (*-(e)lako, -eta*); finals (*-(t(z)era, -t(z)eko*); concessives (*nahiz eta*).

2.9.2. La coordinació

• Oracions conjuntives: *eta, baita/ezta... ere*.

• Oracions juxtaposades: *ez... ez*.

• Oracions disjuntives: *edo, ala, edota*.

• Oracions adversatives: *baizik (eta), ordea*.

3. Ortografia i aspectes gràfics

- 3.1. L'alfabet.
- 3.2. Ús de les majúscules i minúscules.
- 3.3. Representació gràfica de fonemes i sons.
- 3.4. Ús dels signes de puntuació.
- 3.5. Abreviatures: ordinals, l'hora.
- 3.6. Sigles: *ETB*, *aek*, *HABE*...
- 3.7. Paraules compostes: juntes o separades, guionet, pèrdua de la vocal final del primer element de composició.
- 3.8. La data amb lletres i xifres.

4. Fonètica i fonologia

- 4.1. Sons i fonemes vocàlics. Absència de diftongs descendents.
- 4.2. Sons i fonemes consonàntics. Sistema de sibilants. Valor de la -r en posició final de paraula.
- 4.3. Processos fonològics: elisió (*eta > ta*), palatalització (*il, in*), *els sandhis*.
- 4.4. Accent, ritme i entonació: el sintagma (grup fònic) i l'oració (*mintzagaia i galdegaia*).
- 4.5. Adaptació fonètica dels préstecs.